

[Udenrigsministeren]

plan har fået en ganske positiv modtagelse og udgør efter regeringens opfattelse det eneste realistiske grundlag i dette øjeblik. Det er imidlertid afgørende, at forhandlingerne skrider hurtigt frem og ikke som ved tidligere lejligheder går i stå. Danmark støtter – det har vi sagt fra den første dag – vi støtter klart sigtet med den britiske plan, bl. a. ud fra vort princip om at støtte alle konstruktive kræfter, der bestræber sig på at finde fredelige løsninger af konflikterne i det sydlige Afrika. Med hensyn til Namibia og Zimbabwe, hvor de foreliggende forslag til løsninger forudser en vigtig rolle for FN, har Danmark som bekendt sammen med de andre nordiske lande erklæret sig rede til at bistå inden for FNs rammer ved gennemførelsen af fredelige løsninger.

Hvad angår situationen i Sydafrika, finder regeringen imidlertid ikke, at der eksisterer noget grundlag for optimisme. Den sydafrikanske regering viger ikke tilbage for at tage stadig mere brutale midler i anvendelse for at undertrykke det sorte befolkningsflertal og for at bevare det hvide mindretals privilegier. Vi har fra regeringens side skarpt taget afstand fra den sydafrikanske regerings seneste overgreb mod organisationer og mod en presse, der arbejdede for ligeret, og også fra arrestationer og bandlysning af fremtrædende talsmænd for de sorte afrikaneres rettigheder. Et lyspunkt midt i dette mørke billede var vedtagelsen for nylig i FNs sikkerhedsråd af en bindende våbenembargo mod Sydafrika, et skridt, som Danmark sammen med de øvrige nordiske lande som bekendt gennem mange år har arbejdet ivrigt for.

De principper, som ligger til grund for vor Afrikapolitik, har placeret Danmark og de øvrige nordiske lande i forreste række blandt de vestlige med hensyn til en fremsynet politik over for Afrika. Vi har stadig arbejdet for, at disse synspunkter skulle vinde større udbredelse. Regeringen har med glæde noteret sig, at der er sket en ikke ubetydelig bevægelse i de øvrige vestlige landes holdning til afrikanske spørgsmål. Det gælder ikke mindst USA under den nuværende administration, men det gælder også de 8 øvrige EF-medlemslande. Sikkerhedsrådets vedtagelse af en bindende våbenembargo, som jeg nævnte for et øjeblik siden, er jo et meget tydeligt udtryk herfor.

Regeringen finder det fortsat af betydning at yde humanitær bistand til frihedsbevægelserne i det sydlige Afrika for derigennem at bidrage til at lette situationen for ofrene for de hvide mindretalsregimers undertrykkelse. Samtidig er denne politik udtryk for vor solidaritet med disse undertrykte befolkningsgrupper. Endelig har vi fundet det ulykkeligt, om grupper, der arbejder for frihed og lighed, gennem en afvisende holdning fra de vestlige landes side blev skubbet i armene på systemer, som de i grunden ikke ønsker at knytte sig til.

Dette fører mig til debatten om de udtalelser, som jeg under mit nylige besøg i Brasilien fremkom med angående Cubas samarbejde med Angola. Som jeg har sagt ved mange lejligheder: regeringen finder, at afrikanske problemer kræver afrikanske løsninger, dvs. at Afrika ikke bør inddrages i et stormagtsopgør eller blive offer for nykolonialisme, og det er der heller ingen af de nye afrikanske stater der ønsker. Hertil kommer, at det må være ethvert lands ret at søge hjælp, hvor det ønsker den, og hvor det kan få den. At Angola søgte hjælp fra cubanerne, kan de vestlige lande, som ikke bistod Angola i dets frihedskamp, kun bebrejde sig selv. Ved alt for længe, delvis ud fra mere formalistiske synspunkter, at undlade klart at vende sig imod det daværende fascistiske Portugals kolonipolitik var vestens lande med til at isolere Angola i forhold til dem og henviste på det nærmeste Angola til at søge hjælp andetsteds. Under mit besøg i Angola i november 1976 fik jeg igen bekræftet ønsket om bredere kontakter med de vestlige lande. Jeg tror – eller jeg ved – at der nu blandt de vestlige lande er en voksende forståelse for rigtigheden af den politik, som Danmark har ført og fører i forhold til frihedsbevægelserne i det sydlige Afrika.

Lad mig hertil føje, at jeg både over for Angolas ledere under besøget dér sidste år og over for Cubas ledere under besøget dér for nylig også offentligt fremhævede vigtigheden af, at de cubanske styrker snart igen måtte forlade Angola. Begge parter gav heroverfor udtryk for, at styrkerne ville blive trukket tilbage, så snart Angolas egen hær var i stand til at beskytte landet mod styrker udefra.

Sagt i korthed kan de synspunkter, som har givet anledning til diskussionen, således